

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням двадцять першої сесії
Ніжинської районної ради
сьомого скликання
від 21 грудня 2018 року

СХВАЛЕНО

розпорядженням голови
районної державної
адміністрації
від __ грудня 2018 року
№ _____

ПРОГРАМА
економічного і соціального розвитку
Ніжинського району
на 2019 рік

	стор.
ВСТУП	3
1. Аналіз економічного і соціального розвитку району у 2018 році	3-5
2. Цілі та пріоритети економічного і соціального розвитку району у 2019 році	6-7
3. Зростання конкурентноспроможності економіки району, забезпечення умов стійкого економічного розвитку	7
3.1 Бюджетна політика	7-8
3.2. Дерегуляція та реформування системи надання адміністративних послуг	8
3.3. Розвиток підприємництва	9-10
3.4. Інвестиційна діяльність	10
3.5. Житлово-комунальне господарство	10-11
3.6. Розвиток житлового будівництва	11-12
3.7. Енергозабезпечення та енергозбереження	12-13
3.8. Зовнішньоекономічна діяльність	13
4. Реальний сектор економіки	13
4.1. Промисловість	13-14
4.2. Аграрний комплекс	14-15
4.3. Транспорт і зв'язок	15-16
4.4. Споживчий ринок	16-17
5. Соціальна і гуманітарна сфера	17
5.1. Підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика	17-18
5.2. Ринок праці	18-19
5.3. Система соціального захисту та соціального забезпечення населення.	19-20
5.4. Пенсійне забезпечення.	20-21
5.5. Охорона здоров'я	21-22
5.6. Освіта	22-23
5.7. Культура і туризм	23-24
5.8. Фізична культура і спорт	24
5.9. Розвиток інформаційного простору	25
5.10. Розвиток громадянського суспільства	25-26
6. Природокористування та безпека життєдіяльності людини	26
6.1. Використання природних ресурсів	26-27
6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека.	27-28

Додатки:

Дода	Основні показники економічного
ток 1	та соціального розвитку району на 2019 рік
Дода	Перелік об'єктів (перспективні об'єкти, проекти ДФРР, ОТГ, інші державні і
ток 2	грантові програми, значимі об'єкти приватного бізнесу) Ніжинського району, що плануються у 2019-2021 рр.
Дода	Перелік доріг загального користування
ток 3	місцевого значення, які потребують поліпшення транспортно-експлуатаційного стану

Вступ

Програма економічного і соціального розвитку Ніжинського району на 2019 рік (далі – Програма) розроблена з метою узгодження спільних дій органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у напрямі створення умов для забезпечення стабілізації економічного розвитку району.

Законодавчим підґрунтям розроблення Програми є закони України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету». В основу Програми покладені основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №385), Стратегії сталого розвитку Чернігівської області до 2020 року (затверджена рішенням двадцять п'ятої сесії обласної ради шостого скликання 28.05.2015), Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженого розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 №275-р, Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки.

Показники Програми економічного і соціального розвитку району на 2019 рік розроблені з урахуванням пропозицій господарюючих суб'єктів, управлінь та відділів райдержадміністрації, виходячи з реальної оцінки соціально-економічної ситуації, наявних матеріально-сировинних ресурсів та враховують рекомендовані Міністерством економічного розвитку і торгівлі України індекси цін.

Реалізація головних завдань та заходів економічного і соціального розвитку району у 2019 році дозволить покращити інвестиційну привабливість, створити умови для підвищення рівня конкурентних переваг та потенціалу району, та на цій основі досягти належних стандартів життя та доступності якісних послуг для населення.

1. Аналіз економічного і соціального розвитку району у 2018 році

За III квартали 2018 року по сільгоспприємствах району вироблено валової продукції в порівняльних цінах 2010 року на суму 232,945 млн. грн. (98,5 % до рівня минулого року).

Станом на 01.10.2018 року сільгоспвиробники району зібрали зернові на площі 15924 га, намолочено 83,8 тис. тонн збіжжя, що становить 146,9 % до відповідного періоду минулого року, середня врожайність зернових по району складає 52,6 ц/га.

Під урожай 2019 року посіяно 1094 га озимого ріпаку та 5095 га озимих зернових культур. Продовжується заготівля кормів для громадського тваринництва. Заготовлено 550 т сіна, 2500 т сінажу та близько 600 т силосу.

За січень – вересень 2018 року м'яса свинини вироблено 23,7 т, що становить 93,3, % до рівня минулого року.

За січень – вересень 2018 року виробництво м'яса ВРХ становить 191,9 т, що становить 92 % до рівня минулого року.

Валове виробництво молока за січень - вересень 2018 року становить 3742,1 т, що на 608,3 т, або на 19,4 % більше відповідного періоду 2017 року. Надій молока на корову за III квартали 2018 року становить 5670 кг, що на 58,9 % більше відповідного періоду 2017 року, що зумовлено збільшенням поголів'я корів та збільшенням в стаді частки поголів'я корів з другою лактацією і більше.

Обсяги промислового виробництва за січень – вересень 2018 року склали 280,1 млн.грн. і становлять 131,3% до січня – вересня 2017 року.

За дев'ять місяців 2018 року в експлуатацію введено 18 індивідуальних житлових будинків загальною площею 912 м², з них – 6 нові будинки. Житло вводилось по Лосинівській селищній (6 будинків), Ніжинській (5 будинків), Безуглівській, Колісниківській, Вертіївській, Стодольській, Липівській, Світанківській та Талалаївській сільським радам.

Загальна сума інвестицій в індивідуальне житлове будівництво за дев'ять місяців поточного року становить 9758,8 тис. грн.

На виконання Закону України «Про адміністративні послуги» в районі діє відділ «Центр надання адміністративних послуг» райдержадміністрації, через який надано за 9 місяців 2018 року 4513 послуг.

За 6 місяців 2018 року в економіку району залучено 63,627 млн. грн. капітальних інвестицій (за аналогічний період минулого року – 54801 тис. грн.). Це становить 1,5 % загального обсягу інвестицій, залучених в Чернігівську область.

Бюджет району по доходам з урахуванням міжбюджетних трансфертів з державного бюджету за 9 місяців 2018 року виконано на 102,1%, уточнені бюджетні призначення 169770,1 тис.грн., фактично надійшло 173347,1 тис.грн. В тому числі міжбюджетних трансфертів отримано 134070,9 тис.грн., або 77,3% загальних надходжень. Власних доходів отримано 39276,2 тис.грн., бюджетні призначення звітного періоду виконані на 125,9%, уточнені річні призначення виконані на 71,3%. В порівнянні з минулим роком надходження збільшились на 8697,5 тис.грн.

Станом на 01.10.2018 року заборгованість по виплаті заробітної плати відсутня.

На сьогодні в районі функціонує 17 загальноосвітніх шкіл, міжшкільний навчально-виробничий комбінат, комунальний позашкільний навчальний заклад «Центр дитячої та юнацької творчості» та 4 дошкільні заклади.

Всього підвозиться до місць навчання та виховання 356 (100%) учнів та 40 дітей дошкільного віку шкільними автобусами, автобусами навчально-виробничого комбінату та приватних перевізників.

Гарячим харчуванням охоплено 998 (94,9%) учнів.

Медичну допомогу населенню району надавали 2 лікувально-профілактичних заклади – Ніжинська ЦРЛ та Ніжинський районний ЦПМСД.

На сьогодні в районі функціонує 29 клубних установ, 27 бібліотек-філіалів ЦБС, 2 музеї, районна школа мистецтв (навчаються 272 учнів), налічує 7 філіалів (Талалаївський, Лосинівський, Безуглівський, Вертіївський, Крутівський, Черняхівський, Ніжинський, Липівський).

У 2018 році на території району функціонувало 2 ОТГ, які мали прямі міжбюджетні трансферти з державним бюджетом.

Разом з тим, на розвиток економіки та соціальної сфери впливають

невирішені проблемні питання, головними серед яких залишаються:

- складна демографічна ситуація та низька щільність населення, що призводить до збільшення вартості соціальних послуг;
- трудова міграція за межі району, в тому числі за кордон;
- залежність економіки району, як і України в цілому, від зміни зовнішньоекономічної кон'юнктури;
- недостатність інвестиційних ресурсів для модернізації та технологічного оновлення виробництва;
- складність підключення суб'єктів господарювання до мереж електроенергії, що призводить до зниження інвестиційної активності підприємств;
- невідповідність сучасного стану дорожньої мережі потребам економіки;
- низький рівень технічного оснащення та оновлення сільськогосподарського виробництва, застарілість технологій та обладнання;
- недостатнє забезпечення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я, зокрема первинної ланки медичного обслуговування;
- дисбаланс наповнюваності сільських загальноосвітніх навчальних закладів, що призводить до збільшення кількості малокомплектних шкіл.

На вирішення цих та інших проблем спрямовані основні завдання Програми економічного і соціального розвитку Ніжинського району на 2019 рік.

2. Цілі та пріоритети економічного і соціального розвитку у 2019 році

Основна мета розвитку Ніжинського району у 2019 році – підвищення конкурентоспроможності економіки як основи для збалансованого забезпечення стандартів життя населення.

Пріоритетні завдання та шляхи їх вирішення

I. Створення умов для сталого економічного зростання

1. Забезпечення збалансованості місцевих бюджетів.
2. Удосконалення системи надання адміністративних послуг у сфері господарської діяльності.
3. Розвиток інфраструктури споживчого ринку.
4. Створення сприятливих умов для залучення інвестицій.

II. Інноваційно-інвестиційний розвиток промислового виробництва

1. Оновлення основних фондів, впровадження передових високотехнологічних розробок, підтримка реалізації інноваційних проектів та енергозберігаючих технологій.
2. Просування продукції місцевого виробництва на внутрішньому та зовнішньому ринках.
3. Поглиблена переробка наявних природних ресурсів та комплексне використання місцевих видів палива.
4. Відновлення повноцінної роботи бюджетоутворюючих підприємств.

III. Підвищення ефективності агропромислового комплексу

1. Випереджаючий розвиток великотоварного сільськогосподарського виробництва, в першу чергу тваринництва, будівництво сучасних тваринницьких комплексів та доїльних залів.
2. Подальший розвиток та розширення асортименту продукції підприємствами харчової промисловості на основі розширення співпраці із сільгосптоваровиробниками з метою забезпечення ефективного використання та переробки місцевої сировини.
3. Модернізація та розбудова потужностей з виробництва, перероблення та зберігання сільськогосподарської продукції.
4. Оновлення парку сільськогосподарської техніки.
5. Підвищення ефективності землекористування та удосконалення орендних відносин у цій сфері.
6. Забезпечення продовольчої безпеки регіону.
7. Підвищення доданої вартості в аграрній сфері.

IV. Поліпшення стану інфраструктури та комунікацій

1. Підвищення енергоефективності та проведення політики енергозбереження у всіх сферах господарської діяльності. Впровадження енергозберігаючих заходів у бюджетних установах.
2. Покращення стану автомобільних доріг.

3. Поліпшення інфраструктури сільських населених пунктів.
4. Реалізація державних програм підтримки житлового будівництва.
5. Технічне переоснащення систем водопостачання та каналізації.
6. Збереження історико-архітектурної спадщини, реставрація історичних пам'яток та пам'яток культури, здійснення системної рекламно-інформаційної діяльності у сфері туризму.

V. Підвищення доступності і якості соціальних послуг та стандартів життя населення

1. Гарантований соціальний захист та пенсійне забезпечення населення.
2. Підтримка внутрішніх переселенців та учасників АТО, ООС та їх сімей.
3. Поліпшення якості і доступності освіти й медичного обслуговування та зміцнення їх матеріально-технічної бази.
4. Підвищення рівня зайнятості населення та якості робочої сили, посилення мотивації до легальної продуктивної зайнятості та державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства про оплату праці.
5. Створення умов для задоволення культурних потреб населення, його широкого доступу до культурно-мистецьких надбань.

3. Зростання конкурентноспроможності економіки району, забезпечення умов стійкого економічного розвитку

3.1. Бюджетна політика

Головна мета на 2019 рік: забезпечення повноти та своєчасності збору платежів до Державного і місцевого бюджетів району та виконання бюджетних призначень на 2019 рік у повному обсязі, стабільне функціонування бюджетної системи.

Пріоритет 1. Забезпечення повноти та своєчасності збору платежів до Державного та місцевого бюджетів району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- організація роботи по виконанню планових завдань по наповненню бюджетів усіх рівнів та у розрізі джерел доходів;
- реалізація комплексу заходів, спрямованих на погашення податкового боргу.

Відповідальні виконавці: фінансове управління райдержадміністрації,

Пріоритет 2. Збереження соціальної спрямованості бюджету, підтримання позитивної динаміки зростання реальних доходів населення, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів.

Заходи з реалізації пріоритету:

- забезпечення планування доходів бюджетів на основі прогнозних показників економічного і соціального розвитку району, досягнення їх відповідності та узгодженості на усіх стадіях бюджетного процесу та на всіх рівнях бюджетної системи;
- підвищення рівня збалансованості і прозорості бюджету, забезпечення якісного виконання бюджетів усіх рівнів, здійснення дієвого фінансового

контролю.

Відповідальні виконавці: фінансове управління райдержадміністрації, райдержадміністрація, районна рада

Пріоритет 3. Забезпечення в повному обсязі ефективного фінансування діяльності установ бюджетної сфери, виплати заробітної плати і соціальних виплат, економія коштів та енергетичних ресурсів.

Заходи з реалізації пріоритету:

- посилення відповідальності головних розпорядників бюджетних коштів за взяті бюджетні зобов'язання, підвищення якості управління бюджетними коштами;

Відповідальні виконавці: головні розпорядники бюджетних коштів, Ніжинське управління казначейської служби

- моніторинг ефективності проведення процедур державних закупівель;

Відповідальні виконавці: головні розпорядники бюджетних коштів, відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації

- забезпечення першочергового направлення коштів на фінансування оплати праці та інших захищених статей видатків при збалансованому підході до фінансування інших видатків, недопущення зростання дебіторської та кредиторської заборгованості;

Відповідальні виконавці: фінансове управління райдержадміністрації, головні розпорядники бюджетних коштів, райдержадміністрація, районна рада

- посилення адресності надання пільг, житлових субсидій, а також надання пільг, компенсацій і державних допомог малозабезпеченим верствам населення.

Відповідальні виконавці: управління райдержадміністрації: соціального захисту населення, фінансове

Очікувані результати:

Власні надходження доходної частини загального фонду зведеного бюджету району на 2019 рік обраховані в сумі 47,0 млн.грн.

3.2. Дерегуляція та реформування системи надання адміністративних послуг

Головна мета на 2019 рік: спрощення процедури отримання адміністративних послуг та зниження рівня корупції.

Пріоритет 1. Удосконалення системи надання адміністративних послуг.

Заходи з реалізації пріоритету:

- вдосконалення порядку надання адміністративних послуг, підвищення їх якості, створення сприятливих і доступних умов для реалізації фізичними і юридичними особами прав на одержання таких послуг через відділ «Центр надання адміністративних послуг та державної реєстрації» райдержадміністрації.

Очікувані результати:

- забезпечення надання адміністративних послуг через відділ «Центр надання адміністративних послуг та державної реєстрації» райдержадміністрації.

3.3. Розвиток підприємництва

Головна мета на 2019 рік: поліпшення бізнес-клімату, створення сприятливих умов для стабільної та ефективної роботи суб'єктів підприємництва, забезпечення співпраці місцевих органів виконавчої влади та ділових кіл.

Пріоритет 1. Дерегулювання підприємницької діяльності та усунення адміністративних бар'єрів.

Заходи з реалізації пріоритету:

- залучення представників підприємницьких структур до розробки та обговорення проектів регуляторних актів;
- оприлюднення інформації щодо здійснення регуляторної діяльності через газету „Ніжинський вісник” та на сайті Ніжинської райдержадміністрації;
- зменшення адміністративного втручання у діяльність суб'єктів підприємництва;
- реалізація заходів районної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки.

Відповідальні виконавці: відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації

Пріоритет 2. Активізація фінансово-кредитної та інформаційної підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва.

Заходи з реалізації пріоритету:

- залучення широкого кола представників малого і середнього бізнесу до участі в програмі часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами комерційних банків;
- розширення програми кредитування найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів малого бізнесу, зокрема таких, що впливають на підвищення рівня зайнятості населення.

Відповідальні виконавці: Ніжинська агенція регіонального розвитку, відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації

Пріоритет 3. Удосконалення функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності.

Заходи з реалізації пріоритету:

- дотримання правових та організаційних засад функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності;
- забезпечення участі в роботі дозвільних центрів представників місцевих дозвільних органів та забезпечення видачі дозвільних документів за принципом організаційної єдності.

Відповідальні виконавці: відділ «Центр надання адміністративних послуг та державної реєстрації» райдержадміністрації.

Очікувані результати:

- поліпшення умов для функціонування малого та середнього бізнесу;
- підвищення освітнього рівня широких верств населення від здобуття знань ведення власної справи;
- стимулювання розвитку і підвищення ефективності підприємницької

діяльності;

- спрощення отримання документів дозвільного характеру, необхідних для започаткування та провадження господарської діяльності;
- використання передбачених в бюджеті коштів на підтримку підприємництва, співпраця з Регіональним Фондом підтримки підприємництва, Агенцією регіонального розвитку Чернігівської області.

Джерела фінансування: кошти державного та місцевих бюджетів, суб'єктів господарювання та банків.

3.4. Інвестиційна діяльність

Головна мета на 2019 рік: активізація інвестиційних процесів, відновлення інвестиційного попиту, створення умов для прискорення процесів технічної та технологічної модернізації виробництва.

Пріоритет 1. Створення сприятливого інвестиційного середовища в районі.

- забезпечення взаємодії органів місцевої виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з підприємствами, діловими та фінансовими структурами, консалтинговими та інвестиційними фондами щодо залучення інвестицій в економіку району;
- залучення коштів від міжнародних донорських організацій.

Пріоритет 2. Формування системи підтримки реалізації інвестиційних проектів.

- концентрація коштів державного та місцевих бюджетів, інвесторів, населення, інших джерел фінансування на соціально-важливих об'єктах;
- збільшення обсягів інвестицій, спрямованих у реальний сектор економіки;
- здійснення моніторингу інвестиційних проектів (намірів) господарюючих суб'єктів району;
- розміщення інформації щодо пріоритетних інвестиційних проектів району на веб-сайтах райдержадміністрації;
- формування ефективної системи залучення, супроводу та діяльності інвестора в районі;
- систематичне оновлення бази даних переліків вільних земельних ділянок, приміщень та потужностей, об'єктів незавершеного будівництва з метою пропозиції їх потенційним інвесторам;
- реалізація започаткованих пріоритетних інвестиційних проектів, спрямованих на максимально ефективне використання наявного ресурсного потенціалу району.

Відповідальні виконавці: відділ агропромислового розвитку райдержадміністрації, відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації

Очікувані результати:

- за рахунок усіх джерел фінансування передбачається залучити в економіку району капітальних інвестицій в розмірі 129,8 млн. грн.;

3.5 Житлово-комунальне господарство

Головна мета на 2019 рік: забезпечення ефективного механізму функціонування житлово-комунального господарства, задоволення потреб споживачів доступними послугами належного рівня та якості.

Пріоритет 1. Створення сприятливих умов для подальшого реформування галузі.

Заходи з реалізації пріоритету:

- удосконалення системи управління та організації обслуговування житла шляхом створення ОСББ;

Відповідальні виконавці: відділ містобудування архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

- продовження оснащення наявного житлового фонду засобами обліку;

Відповідальні виконавці: відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

Пріоритет 2. Поліпшення технічного стану водопровідно-каналізаційного господарства.

Заходи з реалізації пріоритету:

- оновлення та модернізація існуючого обладнання та устаткування, ремонт та заміна аварійних водо-, каналізаційних мереж відповідно до завдань, визначених відповідними регіональними програмами;

Відповідальні виконавці: відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування

Очікувані результати:

- скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів на надання послуг у сфері водопостачання та водовідведення.

Джерела фінансування: кошти державного та місцевого бюджетів, комунальних підприємств, що надають житлово-комунальні послуги, інші джерела.

3.6. Розвиток житлового будівництва

Головна мета на 2019 рік: забезпечення житлом громадян, які потребують покращення житлових умов.

Пріоритет 1. Державна підтримка житлового будівництва.

Заходи з реалізації пріоритету:

- реалізація програм підтримки житлового будівництва:
- районної програми «Власний дім»;

Відповідальні виконавці: відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади, сільські ради, Чернігівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі

Пріоритет 2. Стимулювання розвитку житлового будівництва.

Заходи з реалізації пріоритету:

- резервування земельних ділянок під будівництво доступного житла, визначених генеральними планами населених пунктів та планами зонування територій з виділенням функціональних типів житлових зон;

Відповідальні виконавці: органи місцевого самоврядування

- здійснення моніторингу стану використання земельних ділянок, наданих під будівництво житла та формування пропозицій щодо передачі тих, що не використовуються за призначенням, іншим інвесторам;

Відповідальні виконавці: Державне агентство земельних ресурсів у Ніжинському районі, відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, об'єднані територіальні громади, сільські ради.

Очікувані результати:

- введення в дію 1,3 тис. м² житла.

Джерела фінансування: кошти інвесторів, населення, державного та місцевого бюджетів, банківські кредити.

3.7. Енергозабезпечення та енергозбереження

Головна мета на 2019 рік: забезпечення стабільного енерго- та газозабезпечення, підвищення ефективності використання енергоносіїв, та перехід на альтернативні види енергозабезпечення.

Пріоритет 1. Економне споживання енергоресурсів у бюджетній сфері і на підприємствах району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- активне впровадження на підприємствах і установах енергозберігаючих технологій та устаткування за рахунок реноваційної складової;
- популяризація ідеології ефективного та раціонального використання енергоресурсів;
- впровадження альтернативних та енергозберігаючих заходів у бюджетній сфері.

Відповідальні виконавці: відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування району, промислові підприємства, заклади соціальної сфери.

Пріоритет 2. Забезпечення 100% розрахунків споживачів за отримані енергоносії.

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення системного контролю за станом розрахунків за енергоносії;
- забезпечення повних розрахунків за енергоносії установами, що фінансуються з місцевих бюджетів.

Відповідальні виконавці: відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, фінансове управління райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування району, заклади соціальної сфери.

Очікувані результати:

- забезпечення безперебійного постачання природного газу, електричної енергії;
- зменшення споживання первинних енергоресурсів;
- впровадження альтернативних видів палива та новітніх енергозберігаючих

технологій.

Джерела фінансування: кошти місцевого бюджету, власні кошти підприємств, кошти інвесторів, кредити.

3.8. Зовнішньоекономічна діяльність

Головна мета на 2019 рік: більш повне розкриття експортного потенціалу району та реалізація можливостей міжрегіонального співробітництва.

Пріоритет. Створення позитивного міжнародного іміджу району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- розміщення в засобах масової інформації матеріалів про потенціал району.

Відповідальні виконавці: відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації

Очікувані результати:

- розширення географії ринків збуту продукції товаровиробників району;
- розширення кола експортоорієнтованих виробників.

Джерела фінансування: кошти державного, обласного та місцевих бюджетів.

4. Реальний сектор економіки

4.1. Промисловість

Головна мета на 2019 рік: збільшення завантаження потужностей промислового комплексу, проведення ефективної політики енергозбереження, підвищення інноваційної й інвестиційної активності в сфері промислового виробництва, підвищення технологічного рівня та конкурентоспроможності промисловості.

Пріоритетні напрями розвитку промисловості:

- оновлення асортименту продукції, підвищення її якості та конкурентоздатності; нарощування випуску продукції, яка користується попитом;
- розширення ринків збуту;
- раціональне використання власних лісосировинних ресурсів;
- завантаження виробничих потужностей підприємств за рахунок підвищення технологічного потенціалу підприємств та покращення їх інвестиційної привабливості;
- ефективне використання наявних виробничих потужностей, їх модернізація;
- широке впровадження у виробництво енергозберігаючих процесів і технологій.

Заходи з реалізації пріоритетів:

- постійна робота з промисловими підприємствами, щодо перспектив їх діяльності та виявлення проблемних питань, що перешкоджають розвитку виробництва.

Відповідальні виконавці: відділ економічного розвитку і торгівлі, відділ агропромислового розвитку райдержадміністрації

Очікувані результати:

- обсяги реалізованої промислової продукції зростуть на 11,0%.

Ресурсне забезпечення: залучення інвестицій, власні кошти підприємств, банківські кредити.

4.2. Аграрний комплекс

Головна мета на 2019 рік:				
Збереження виробництва сільськогосподарської продукції, забезпечення продовольчої безпеки району, покращення умов життя та праці селян, створення умов для розвитку підприємництва у сільській місцевості.				
Пріоритетні напрями діяльності по досягненню цілей	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
Розвиток галузі тваринництва	Збереження існуючого поголів'я ВРХ, покращення його якісного складу	Протягом 2019 року	Сільгосппідприємства, Відділ агропромислового розвитку	Збереження поголів'я ВРХ на кінець року не менше 1600 гол.
Підвищення рівня соціальної захищеності працівників сільського господарства	Сприяти збереженню рівня заробітної плати та її зростанню	Протягом 2019 року	Сільгосппідприємства, Відділ агропромислового розвитку	Зростання заробітної плати на 5 %
Розвиток галузі рослинництва, підвищення ефективності землекористування	Сприяти забезпеченню підвищення родючості ґрунтів шляхом: - застосування збалансованих норм мінеральних добрив, - збільшення внесення органічних добрив, - впровадження ресурсоощадних технологій обробітку ґрунту, - удосконалення системи насінництва	Протягом 2019 року	Сільгосппідприємства, Відділ агропромислового розвитку	Підвищення урожайності сільськогосподарських культур, підвищення родючості ґрунтів
Модернізація	Проведення	Протягом	Сільгосппідпр	Підвищення

та технологічне оновлення галузі	технічного переоснащення агропромислового комплексу технікою нового покоління за рахунок: - власних коштів; - довгострокових кредитів комерційних банків; на умовах фінансового лізингу; проведення моніторингу інвестиційних проектів сільськогосподарських підприємств району	м 2019 року	іємства, Відділ агропромислового розвитку	якості продукції, збільшення об'ємів виробництва
----------------------------------	---	-------------	---	--

Очікувані результати: в 2019 році прогнозується виробити сільськогосподарськими підприємствами району зерна (у вазі після доробки) 216,8 тис. т, цукрових буряків – 4,9 тис. т, олійних культур – 61,6 тис. т, картоплі – 6000 т, овочів – 4,2 тис. т, м'яса худоби та птиці – 262,4 т, молока – 4500 т.

Джерела фінансування: власні кошти сільськогосподарських товаровиробників, короткострокові, середньострокові та довгострокові пільгові кредити для придбання пального, запасних частин, мінеральних добрив та засобів захисту рослин, придбання основних засобів.

4.3. Транспорт і зв'язок

Головна мета на 2019 рік: підвищення безпеки та якості пасажирських та вантажоперевезень, забезпечення споживачів високоякісними послугами зв'язку.

Пріоритет 1. Розвиток мережі внутрішньорайонних автобусних маршрутів.

Заходи з реалізації пріоритету:

- удосконалення районної маршрутної мережі з урахуванням максимального охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.

Відповідальні виконавці: відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації

Пріоритет 2. Забезпечення надання якісних послуг перевезення пасажирів автомобільним транспортом.

Заходи з реалізації пріоритету:

- поліпшення транспортного обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями;

- посилення контролю за виконанням договірних умов і вимог законодавства у сфері пасажирських автоперевезень, перевезень пільгової категорії населення;
- активізація роботи по контролю за здійсненням пасажирських перевезень.

Відповідальні виконавці: управління соціального захисту населення райдержадміністрації, відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації, суб'єкти господарювання

Пріоритет 3. Розвиток телекомунікаційних мереж та мережі поштового зв'язку.

Заходи з реалізації пріоритету:

- створення організаційно-технічних умов для якісного надання поштових послуг.

Відповідальні виконавці: Філія Чернігівської дирекції ПАТ «Укрпочта»

Очікувані результати:

- забезпечення потреб населення у пасажирських автоперевезеннях;
- підвищення рівня безпеки пасажирських автоперевезень;
- забезпечення належного виконання договірних умов щодо перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування;
- забезпечення потреб населення якісними послугами зв'язку.

Джерела фінансування: власні кошти підприємств, кошти державного та місцевих бюджетів, інші джерела.

5.4. Споживчий ринок

Головна мета на 2019 рік: забезпечення населення широким асортиментом якісних товарів та високим рівнем обслуговування, недопущення необґрунтованих цінових коливань.

Пріоритет 1. Розвиток внутрішньої торгівлі району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- сприяння максимальному насиченню споживчого ринку району широким асортиментом якісних товарів, в першу чергу місцевих товаровиробників;
- продовження роботи по формуванню ефективної торговельної інфраструктури за рахунок розвитку мережі сучасних підприємств торгівлі;
- оптимізація наявної торговельної мережі споживчої кооперації, у тому числі за рахунок перепрофілювання, передачі незадіяних приміщень в оренду суб'єктам підприємництва тощо;
- забезпечення виїзного обслуговування населення віддалених та малочисельних населених пунктів.

Відповідальні виконавці: відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації, Ніжинська спілка споживчих товариств, суб'єкти господарювання

Пріоритет 2. Підвищення якості побутового обслуговування населення району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- налагодження виїзного обслуговування мешканців віддалених та малочисельних населених пунктів соціально-значимими видами послуг;
- сприяння розвитку підприємницької ініціативи у сфері побутового обслуговування.

Відповідальні виконавці: відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації, Ніжинська спілка споживчих товариств, суб'єкти господарювання.

Пріоритет 3. Проведення виставково-ярмаркової діяльності в районі.

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення ярмаркових заходів на території району;
- залучення підприємств і організацій району до участі у місцевих, загальнодержавних та міжнародних виставкових заходах.

Відповідальні виконавці: відділ агропромислового розвитку, відділ економічного розвитку і торгівлі райдержадміністрації, Ніжинська спілка споживчих товариств, відділ культури райдержадміністрації, суб'єкти господарювання.

Очікувані результати:

- забезпечення стабільного функціонування сфери торгівлі та послуг;
- забезпечення населення району товарами власного виробництва за цінами виробника;
- проведення виставкових заходів до Свята меду;
- участь підприємств району у Покровському ярмарку.

Ресурсне забезпечення: власні кошти суб'єктів господарювання.

5. Соціальна і гуманітарна сфера

5.1 Підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика

Головна мета на 2019 рік: забезпечення умов для розвитку сімей, всебічна підтримка жінок та молоді, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Ціль I: Підвищення рівня правових, соціальних і економічних умов для функціонування та зміцнення сімей, допомога сім'ям переселенців та учасників АТО, ООС.

Пріоритет 1. Підвищення престижу сім'ї та посилення сімейних орієнтацій населення. Запобігання асоціальним проявам у сім'ї, передусім жорстокості і насильству.

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення сімейних та родинних свят (День сім'ї, День матері, День захисту дітей, День батька та ін.);
- проведення інформаційно-просвітницьких та рекламних кампаній, інших заходів, спрямованих на збереження орієнтації населення на сімейний спосіб життя та відповідальне батьківство та протидії насильства в сім'ї.
- реалізація комплексної районної програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми.

Відповідальні виконавці: районний центр

*соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді,
сектор сім'ї, молоді та спорту райдержадміністрації*

- соціальний супровід сімей, осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги.
- забезпечити надання якісних соціальних послуг сім'ям переселенців з дітьми, родинам з дітьми учасників та загиблих в антитерористичній операції, які потребують та звернулися по допомогу;
- популяризація та підвищення престижу сімейних форм виховання дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- своєчасне виявлення дітей, які залишились без піклування батьків, надання таким дітям статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування.

*Відповідальні виконавці: районний центр соціальних служб
для сім'ї, дітей та молоді, служба у справах дітей
райдержадміністрації*

5.2. Ринок праці

Головна мета на 2019 рік: забезпечення конкурентних переваг ринку праці завдяки підвищенню ефективності його регулювання, сприяння продуктивній та вільно обраній зайнятості населення; недопущення зменшення розмірів оплати праці, посилення ролі заробітної плати та її стимулюючого значення в системі ефективної мотивації трудової діяльності.

Пріоритет 3. Збільшення заробітної плати та доходів населення.

Заходи з реалізації пріоритету:

- забезпечення контролю за додержанням законодавства про працю, своєчасною і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплатою праці; вжиття відповідних заходів впливу до керівників підприємств, які допускають порушення законодавства про працю;
- продовження практики проведення обстежень підприємств, установ та організацій з метою виявлення та мінімізації порушень трудового законодавства;

*Відповідальні виконавці: управління соціального захисту
населення райдержадміністрації.*

- збільшення питомої ваги витрат на оплату праці у собівартості продукції поряд із раціональним формуванням інших статей витрат;
- зниження частки працюючих з рівнем заробітної плати, нижчим за середній показник по району;

*Відповідальні виконавці: структурні підрозділи
райдержадміністрації за участю роботодавців та
профспілкових організацій*

- активізація роботи профспілок та організацій роботодавців з питань колективно-договірного регулювання праці та своєчасності виплати заробітної плати;

*Відповідальні виконавці: управління соціального захисту
населення райдержадміністрації за участю
роботодавців та профспілкових організацій*

- проведення моніторингу показників заробітної плати за видами економічної діяльності, в розрізі підприємств.

Пріоритет 4. Розширення сфери застосування договірного регулювання трудових відносин, розвиток соціального партнерства.

Заходи з реалізації пріоритету:

- організація та проведення семінарів з представниками трудових колективів з питань колективно-договірного регулювання соціально-трудова відносин.

Відповідальні виконавці: управління соціального захисту населення райдержадміністрації спільно з профспілковими організаціями

Очікувані результати:

- зростання грошових доходів населення за рахунок росту заробітної плати, пенсій, інших соціальних виплат;
- підвищення заробітної плати працівників виробничих галузей за рахунок інвестиційно – інноваційного розвитку, а бюджетних установ – за рахунок підвищення мінімальних соціальних гарантій в оплаті праці;
- детінізація доходів населення за рахунок легалізації прихованого ринку зайнятості;
- досягнення номінального та реального зростання розміру середньомісячної заробітної плати працівників, зайнятих економічною діяльністю, на 11 % (до 7500 грн.);
- недопущення заборгованості із виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах.

Джерела фінансування: кошти державного та місцевих бюджетів, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, інші джерела, що визначені законодавством.

5.3. Система соціального захисту та соціального забезпечення населення

Головна мета на 2019 рік – реалізація конституційних гарантій права громадян на соціальний захист, забезпечення адресності та матеріальної підтримки незахищених категорій громадян, сімей з дітьми, дітей-інвалідів, пенсіонерів, осіб з обмеженими фізичними можливостями; забезпечення достатнього рівня життя людей пенсійного віку та інших категорій громадян, які втратили працездатність.

Пріоритет 1. Реалізація конституційних гарантій прав громадян на соціальний захист та рівень життя не нижче прожиткового мінімуму.

Заходи з реалізації пріоритету:

- забезпечення нарахування та виплат державних видів допомог, пільг, компенсацій та субсидій у розмірах, визначених Державним бюджетом України на 2019 рік;
- своєчасне внесення змін до Єдиного державного автоматизованого реєстру пільговиків з метою підтримання бази даних в актуальному стані;
- своєчасне внесення змін до Центральної бази інвалідів та Єдиної бази внутрішньо переміщених осіб з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої АР Крим з метою підтримання даних в актуальному стані;

- забезпечення соціальних виплат громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у розмірах визначених Державним бюджетом України на 2019 рік.

Відповідальні виконавці: управління соціального захисту населення райдержадміністрації

Пріоритет 2. Надання різних видів соціальних послуг самотнім непрацездатним громадянам, інвалідам та іншим соціально незахищеним верствам населення, які спрямовані на підвищення рівня їхньої життєдіяльності, соціальної активності та повноцінне життя в суспільстві.

Заходи з реалізації пріоритету

- продовжити облаштування соціально – значимих об'єктів засобами доступу для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Відповідальні виконавці: управління соціального захисту населення райдержадміністрації, суб'єкти господарювання району

- забезпечувати осіб з обмеженими фізичними можливостями засобами реабілітації, пересування та санаторно – курортним лікуванням відповідно до програм реабілітації;
- забезпечувати учасників бойових дій з числа учасників проведення антитерористичної операції санаторно-курортним лікуванням;
- забезпечити стовідсоткове охоплення обслуговуванням самотніх непрацездатних громадян, які потребують сторонньої допомоги;
- вдосконалення системи соціального захисту населення та забезпечення надання адресної соціальної допомоги;
- покращення якості обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян;
- належне утримання та функціонування територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг).
-

Відповідальні виконавці: управління соціального захисту населення райдержадміністрації

Очікувані результати:

- підвищення якості надання соціальних послуг та рівня соціального обслуговування уразливих верств населення;
- забезпечення адресної та матеріальної підтримки малозахисчених категорій населення.

5.4. Пенсійне забезпечення

Головна мета на 2019 рік: забезпечення гідного рівня життя людей пенсійного віку та інших категорій громадян, які втратили працездатність за рахунок ефективного і системного реформування солідарної системи пенсійного страхування, запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Основні пріоритети діяльності Пенсійного фонду:

1. Забезпечення стабільного фінансування та своєчасної виплати пенсій.
3. Покращення якості обслуговування громадян, системи надання послуг.

4. Впровадження ефективних технологій адміністрування пенсійної системи, зменшення адміністративних видатків.

5. Підвищення прозорості пенсійної системи.

Основні завдання на 2019 рік:

- наповнення бюджету Пенсійного фонду;
- забезпечення правильності та своєчасності призначення, проведення перерахунків пенсій;
- забезпечення стабільного фінансування та виплату в повному обсязі пенсійних виплат згідно з встановленими графіками;
- проведення роботи щодо легалізації заробітної плати та детінізації отримуваних доходів, як гарантії реалізації прав найманих працівників на пенсійне забезпечення;
- залучення фізичних осіб до добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- забезпечення виконання програм Уряду, спрямованих на поліпшення пенсійного забезпечення громадян України;
- забезпечення широкого інформування населення щодо змін в Пенсійному законодавстві через засоби масової інформації.

Відповідальні виконавці: Ніжинське об'єднане управління Пенсійного фонду України.

Джерела фінансування: кошти Державного бюджету України та бюджету Пенсійного фонду України.

5.5. Охорона здоров'я

Головна мета на 2019 рік: забезпечення якісної та доступної медичної допомоги населенню.

Основні пріоритети: Продовження реформування системи охорони здоров'я району, покращання надання медичної допомоги, профілактика та лікування соціально небезпечних та соціально значущих хвороб.

Заходи з реалізації пріоритетів:

- оптимізація ліжок цілодобового перебування хворих відповідно до потреб населення;
- покращання матеріально-технічної бази медичних закладів, впровадження енергозберігаючих технологій;
- підвищення рівня кваліфікації медичних кадрів;
- підвищення інформованості населення щодо реформування сфери охорони здоров'я, формування позитивного ставлення населення до реформування;
- підвищення рівня охоплення населення профілактичними оглядами з метою раннього виявлення туберкульозу, онкологічних, серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань;
- забезпечення безкоштовного обстеження населення на ВІЛ-інфекцію;
- забезпечення населення ліками відповідно до Програми «Доступні ліки».

Очікувані результати:

- зниження захворюваності населення на туберкульоз та смертності від туберкульозу;
  - зниження показників захворюваності та смертності від злоякісних новоутворень;
  - зниження рівня захворюваності на серцево-судинні і судинно-мозкові хвороби, інвалідності та смертності від їх ускладнень;
- Джерела фінансування:** кошти державного, обласного та місцевих бюджетів, а також інші джерела.

*Відповідальні виконавці: Ніжинська ЦРЛ,
КЗ «Лосинівський ЦПМСД»*

5.6. Освіта

Головна мета на 2019 рік - забезпечення доступної та якісної освіти, що відповідає вимогам суспільства, запитам особистості, потребам держави, області, району.

Пріоритет 1. Модернізація навчальних закладів до сучасних потреб «Нова українська школа».

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення поточних ремонтів у всіх закладах освіти;
- проведення заходів з теплореновації у навчальних закладах району;
- придбання шкільних меблів для навчальних закладів району;
- придбання технологічного обладнання для шкільних їдалень.

*Відповідальні виконавці: відділ освіти
райдержадміністрації, об'єднані
територіальні громади сільські ради*

Пріоритет 2. Створення конкурентоспроможної загальної середньої освіти – найвагомішої складової неперервної освіти.

Заходи з реалізації пріоритету:

- реалізація комплексної Програми сприяння розвитку творчої особистості вчителя та учня.

*Відповідальні виконавці: відділ
освіти райдержадміністрації*

Пріоритет 3. Утвердження високого соціального статусу педагогічних працівників.

Заходи з реалізації пріоритету:

- здійснення протягом року всіх виплат відповідно до ст.57 Закону України «Про Освіту».

*Відповідальні виконавці: відділ освіти
райдержадміністрації, об'єднані
територіальні громади, сільські ради*

Пріоритет 4. Створення умов щодо реалізації інтелектуального потенціалу науково-педагогічних працівників та обдарованої молоді.

Заходи з реалізації пріоритету:

- виконання розпорядження голови районної державної адміністрації від 26.10.2007 №406 «Про стипендію для обдарованої учнівської молоді та заохочувальну премію для вчителів».

Відповідальні виконавці: відділ освіти райдержадміністрації

Критерії оцінки пріоритетів (показники)

- забезпечення регулярного безоплатного перевезення до місць навчання і додому 100% учнів;
- забезпечення 100% безкоштовного харчування протягом року дітей-сиріт та дітей під опікою, учнів 1-4 класів, учнів із малозабезпечених сімей, вимушених переселенців із зони АТО, ООС, дітей постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, учнів, батьки яких мобілізовані в зону ООС, вихованців ДНЗ та оздоровлення учнів району;
- проведення поточних ремонтів у всіх закладах освіти;
- забезпечення шкіл району паливом в необхідній кількості на опалювальний сезон;
- проведення заходів з теплореновації у навчальних закладах району.

Джерела фінансування: Кошти державного та місцевого бюджетів, інші джерела, не заборонені чинним законодавством.

5.7. Культура і туризм

Головна мета на 2019 рік: забезпечення реалізації державної політики в галузі культури; популяризація історико-культурного та туристичного потенціалів району на внутрішньому ринку туристичних послуг.

Пріоритет 1. Збереження національно-культурної спадщини, відродження народних традицій, створення умов для задоволення культурних потреб населення, його широкого доступу до культурно-мистецьких надбань.

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення на належному організаційному і творчому рівні урочистих, культурно-мистецьких заходів з нагоди державних свят, пам'ятних дат, ювілеїв;
- розвиток бібліотечної справи, поповнення бібліотечних фондів книжковими виданнями та періодикою;

Відповідальні виконавці: відділ культури райдержадміністрації

Пріоритет 2. Оздоровлення суспільної моралі, забезпечення благодійної та милосердницької роботи.

Заходи з реалізації пріоритету:

- відродження духовності та розвиток релігійного середовища;
- забезпечення просвітницької виховної ролі музейних закладів у збереженні народних мистецьких традицій;

Пріоритет 3. Підвищення якості надання туристичних послуг.

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення семінарів-практикумів у сфері сільського зеленого та інших видів туризму;
- розробка та впровадження нових екскурсійних маршрутів;
- організація роботи по обміну досвідом з іншими регіонами щодо розвитку туристичної сфери.

Відповідальні виконавці: відділ культури райдержадміністрації

Очікувані результати:

- формування гармонійного культурного середовища району;
- виявлення і підтримка обдарованих дітей; обмін творчими досягненнями та подальший розвиток естетичного виховання дітей;
- підвищення рівня обслуговування населення закладами культури;
- подальший розвиток естетичного виховання дітей;
- популяризація та збереження об'єктів культурної спадщини;
- підвищити фаховий рівень працівників культури району та викладачів Ніжинської районної дитячої школи мистецтв;
- зростання обсягів надання платних послуг населенню закладами культури ;
- поліпшення умов діяльності закладів культури;
- створення позитивного туристичного іміджу району;
- збільшення кількості туристів, що відпочивають у межах району;
- розширення асортименту послуг, які можуть надаватися туристам (майстер-класи з народно-прикладного мистецтва та кулінарії, кінні прогулянки тощо);

Джерела фінансування: кошти місцевих бюджетів; кошти суб'єктів господарювання.

5.8. Фізична культура і спорт

Головна мета на 2019 рік: пропаганда здорового способу життя, розширення мережі закладів фізичної культури та спорту.

Пріоритет 1. Розвиток спортивної інфраструктури району та підготовки спортивних команд до участі в різних змаганнях.

Заходи з реалізації пріоритету:

- здійснення заходів щодо реконструкції спортивної споруди в с.Талалаївка;
- використання у повній мірі існуючих можливостей системи фізичного виховання населення і покращення її шляхом збереження традицій фізкультурно-спортивного руху.

Відповідальні виконавці: сектор сім'ї молоді та спорту райдержадміністрації

Очікувані результати:

- підвищення рівня організації масової фізкультурно-оздоровчої, спортивної і пропагандистської роботи за місцем проживання та в місцях масового відпочинку населення;
- збільшення кількості громадян, залучених до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи.

Джерела фінансування: кошти державного, обласного і місцевих бюджетів та залучені інвестиції.

5.9. Розвиток інформаційного простору

Головна мета на 2019 рік: гарантування права громадян на своєчасне отримання інформації.

Пріоритет 1. Створення сприятливих умов для забезпечення розвитку засобів масової інформації.

Заходи з реалізації пріоритету:

- належне функціонування редакції газета «Ніжинський вісник»;
- постійне висвітлення заходів, які проводяться райдержадміністрацією та органами місцевого самоврядування;
- забезпечення систематичного оновлення інформації на сайті райдержадміністрації.

Відповідальні виконавці: сектор інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю райдержадміністрації

Очікувані результати:

- якісне інформаційне забезпечення громадян району;
- забезпечення гласності і відкритості влади при реалізації Програми економічного і соціального розвитку по розгляду ходу виконання основних її положень, виконання бюджету району через засоби масової інформації.

Джерела фінансування: кошти місцевих бюджетів, позабюджетні асигнування.

5.10. Розвиток громадянського суспільства

Головна мета на 2019 рік: створення сприятливих умов спрямованих на задоволення інтересів, захист прав і свобод людини і громадянина, дальше становлення громадянського суспільства на засадах безпосередньої представницької демократії, широкого впровадження форм демократії участі, самореалізації та самоорганізації громадян.

Пріоритет 1. Забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики

Заходи з реалізації пріоритету:

- проведення консультацій з громадськістю структурними підрозділами райдержадміністрації з питань формування та реалізації державної політики;
- оприлюднення на офіційному веб-сайті райдержадміністрації результатів публічного громадського обговорення нормативно-правових актів, проектів регуляторних актів, проектів районних програм економічного, соціального і культурного розвитку, щоквартальних звітів про проведення консультацій з громадськістю;
- забезпечення діяльності Громадської ради при райдержадміністрації;
- сприяння благодійній, волонтерській діяльності та іншим формам громадянської активності;
- забезпечення участі представників інститутів громадянського суспільства (ІГС) в роботі консультативно-дорадчих органів.

Пріоритет 2. Сприяння правовій освіті населення району

Заходи з реалізації пріоритету:

- пропагування переваг правомірної поведінки в усіх сферах суспільного життя;
- участь представників громадянського суспільства в громадянському обговоренні проектів районних програм, інших нормативно – правових документів.

Очікувані результати:

- створення сприятливих умов для утворення та функціонування ІГС;
- забезпечення відкритості, прозорості діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування;
- підвищення рівня взаємодовіри та взаємодії між органами виконавчої влади та ІГС.

6. Природокористування та безпека життєдіяльності людини

6.1. Використання природних ресурсів

Головна мета на 2019 рік: раціональне та ефективне використання природних ресурсів.

Пріоритет 1. Підвищення ефективності використання водних ресурсів.

Заходи з реалізації пріоритету:

- здійснення постійного контролю щодо порядку надання в оренду земельних ділянок водного фонду (водних об'єктів);

Відповідальні виконавці: управління Держкомзему у Ніжинському районі.

- поліпшення екологічного стану річок і їх водозбірних басейнів, підвищення ефективності функціонування очисних споруд.

Відповідальні виконавці: міжрайонне управління водного господарства, промислові і комунальні підприємства

- посилення контролю за раціональним використанням, охороною та відтворенням водних ресурсів, дотриманням водокористувачами вимог щодо контролю за якістю і кількістю скинутих у водні об'єкти зворотних вод і забруднення речовин.

Відповідальні виконавці: міжрайонне управління водного господарства, органи місцевого самоврядування

Пріоритет 2. Раціональне і ефективне використання лісових ресурсів, підвищення продуктивності та поліпшення якісного складу лісових насаджень району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- відтворення лісів на землях лісового фонду;
- створення лісових насаджень на не вкритих ліською рослинністю землях, що вийшли із сільгоспвикористання, пісках, ярах, балках, крутосхилах тощо.

Пріоритет 3. Раціональне та ефективне використання та поглиблення переробки мінерально-сировинних ресурсів району.

Заходи з реалізації пріоритету:

- своєчасний розгляд матеріалів надкористувачів щодо отримання гірничих та земельних відводів для розробки корисних копалин місцевого значення, а також погодження отримання спеціальних дозволів на користування надрами загальнодержавного значення;

Відповідальні виконавці: органи місцевого самоврядування, райдержадміністрація, управління Держкомзему в районі

Очікувані результати:

- збільшення надходжень до бюджетів всіх рівнів від використання природних ресурсів;
- забезпечення принципу безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів та розширеного відтворення лісів;
- зменшення негативного впливу суцільних рубок на лісові біогеоценози, сприяння природному поновленню лісу, підвищення стійкості деревостанів.

Джерела фінансування: кошти державного та місцевих бюджетів, власні кошти підприємств.

6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека.

Головна мета на 2019 рік: забезпечення екологічної безпеки району та зменшення техногенного впливу на об'єкти довкілля району.

Пріоритет 1. Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, зменшення негативного впливу відходів на довкілля.

Заходи з реалізації пріоритету:

- утилізація непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин;
Відповідальні виконавці: сільгосп підприємства району
- впровадження сучасних технологій та обладнання для зменшення викидів;
Відповідальні виконавці: підприємства, організації району
- для попередження росту ярів провести їх інвентаризацію та виконати ремонт існуючих протиерозійних споруд, відновити ґрунтозахисні сівозміни.

Відповідальні виконавці: відділ з питань цивільного захисту, оборонної мобілізаційної роботи та взаємодії з правоохоронними органами, відділ містобудування, архітектури та ЖКГ райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування району

Пріоритет 2. Проведення заходів, спрямованих на забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Заходи з реалізації пріоритету:

- здійснення комплексних перевірок стану реалізації заходів державної політики у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;
- планування і реалізація заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій;
- створення регіонального, місцевих і об'єктових запасів матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків;
- створення страхового фонду документації Ніжинського району.

Відповідальні виконавці: відділ з питань цивільного захисту, оборонної мобілізаційної роботи та взаємодії з правоохоронними органами

ПОКАЗНИКИ
економічного і соціального розвитку на 2019 рік

Загальноекономічні показники

Ніжинський район

(район, місто)

Показники	Один. виміру	2017 р. факт	2018 р. очікув.	2019 р. прогноз
Середньорічна чисельність наявного населення - всього	тис. осіб	27,0	26,4	25,9
<i>у тому числі:</i>				
міського	тис. осіб	3,9	3,8	3,8
сільського	тис. осіб	23,1	22,6	22,1
Обсяг реалізованої промислової продукції у відпускних цінах підприємств	тис. грн	167,0	170,0	190,0
Виробництво продукції сільського господарства по сільськогосподарських підприємствах (у цінах 2010 р)	млн грн	439,68	440,57	440,90
Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва по сільськогосподарських підприємствах (до попереднього року)	%	114,4	100,2	100,1
Доходи місцевих бюджетів (без трансфертів з держбюджету)	млн грн	51,3	56,0	60,0
Бюджет розвитку місцевих бюджетів	млн грн	2,8	0,8	1,0
Питома вага бюджету розвитку місцевих бюджетів	%	5,5	1,4	1,7
Зовнішньоторговельний оборот товарами	тис. дол. США	*	x	x
<i>у т.ч.</i>				
експорт	-//-	*	x	x
імпорт	-//-	-	-	-
Обсяг перевезення вантажів автомобільним транспортом	тис. тонн	12,1	10,0	10,5
Обсяг перевезення пасажирів автомобільним транспортом	тис. пас.	50,1	45,0	45,0
Капітальні інвестиції за рахунок усіх джерел фінансування	тис. грн	115159	122200	129800
Капітальні інвестиції у % до попереднього року (розрахунково)	%	117,8	100,1	100,2
Обсяг виконаних будівельних робіт	тис. грн	-	-	-
Введення в експлуатацію житла	тис. кв. м	1,3	1,2	1,3
Середньооблікова кількість штатних працівників, зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств)	тис. осіб	2,260	2,570	2,580
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств)	грн	5148,0	6500,0	7500,0
Фонд оплати праці штатних працівників, зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств)	млн грн	139,6	200,5	232,2
Забезпеченість населення соціальною інфраструктурою:				
житлом на одного жителя	кв. м	40,7	40,8	40,9
лікарняними закладами на 10 тис. жителів	ліжок	58,3	59,1	59,9
амбулаторно-поліклінічними закладами на 1 мешканця	відвід. за рік	340	340	340
лікарями на 10 тис. мешканців	осіб	21,5	21,5	21,5
Охоплення дітей дошкільного віку (від трьох до шести (семи) років) всіма формами дошкільної освіти, %	%	95,6	99,2	99,5
Охоплення дітей позашкільною освітою (у % до кількості дітей шкільного віку)	%	24	32	32

*- інформація конфіденційна відповідно до ЗУ «Про державну статистику»

**Перелік об'єктів (перспективні об'єкти, проекти ДФРР, ОТГ, інші державні і грантові програми, значимі об'єкти приватного бізнесу)
Ніжинського району, що плануються у 2019-2021 рр.**

Область	Район	Населений пункт	Найменування об'єкту (робоча назва)	(проектна або)	Примітки
Чернігівська	Ніжинський район	с.Талалаївка	Створення сільського центру розвитку фізичної культури та спорту Талалаївської сільської ради за адресою вул. Паркова, 6, с. Талалаївка, Ніжинського району, Чернігівської області		
Чернігівська	Ніжинський район	с.Безуглівка	Створення сприятливих умов для навчання і розвитку дітей в Безуглівському навчально - виховному комплексі "Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад" I-III ст. із запровадженням комплексних заходів (заміна котлів на твердопаливні, ремонт опалювальної системи, утеплення фасаду, створення зони WI-FI)		
Чернігівська	Ніжинський район	с.Галиця	Реконструкція Галицької ЗОШ I-III ст., вул.Центральна, 21, с.Галиця, Ніжинського району, Чернігівської області (заміна вікон, дверей, облаштування внутрішніх санвузлів)		
Чернігівська	Ніжинський район	с.Талалаївка	Капітальний ремонт Талалаївської ЗОШ I-III ст. вул.Шкільна, 1, с.Талалаївка, Ніжинського району, Чернігівської області (ремонт покрівлі корпусу №2, заміна дверних та віконних блоків корпусу №1 та фасаду)		
Чернігівська	Ніжинський район	с.Крути	Капітальний ремонт їдальні Крутівської ЗОШ I-III ст., вул.Незалежності, 45, с.Крути, Ніжинського району, Чернігівської області		
Чернігівська	Ніжинський район	с.Крути	Капітальний ремонт їдальні Крутівського ДНЗ вул.Незалежності, 45, с.Крути, Ніжинського району, Чернігівської області		
Чернігівська	Ніжинський район	с.Липів Ріг	Капітальний ремонт бідівлі їдальні Липоворізького НВК "ЗНЗ-ДНЗ" I-II ст., вул.Жовтнева, 2 в, с.Липів Ріг, Ніжинського району, Чернігівської області		

Чернігівська	Ніжинський район	м.Ніжин	Капітальний ремонт неврологічного відділення Ніжинської ЦРЛ, вул.Академіка Амосова, 1, м.Ніжин	
Чернігівська	Ніжинський район	смт.Лосинівка	Капітальний ремонт частини приміщень головного корпусу КЗ "Ніжинський центр ПМСД", смт.Лосинівка, вул.Троїцька, 90 під створення палат реабілітації учасників бойових дій і ліквідаторів аварії на ЧАЕС	
Чернігівська	Ніжинський район	с.Кунашівка	Реконструкція системи водопостачання житлового будинку по вул. Франка, 271 в с.Кунашівка, Ніжинського району, Чернігівської області	
Чернігівська	Ніжинський район	с.Талалаївка	Придбання меблів в комп'ютерний клас Талалаївської ЗОШ І-ІІІ ст., вул.Шкільна, 1, с.Талалаївка, Ніжинського району, Чернігівської області	
Чернігівська	Ніжинський район, Лосинівська ОТГ	смт.Лосинівка	Капітальний ремонт Лосинівської ЗОШ І- ІІІ ст. вул.Богословська, 4 а смт.Лосинівка, Ніжинського району Чернігівської області (заміна вікон, покрівлі, ремонт опалювальної системи)	
Чернігівська	Ніжинський район, Лосинівська ОТГ	смт.Лосинівка	Термомодернізація ЗДО "Сонечко" вул.Троїцька, 9 а, смт.Лосинівка, Ніжинського району, Чернігівської області (заміна котлів на твердопаливні, заміна вікон, утеплення фасаду)	
Чернігівська	Ніжинський район, Лосинівська ОТГ	смт.Лосинівка, с. Сальне, с.Леонідівка	Будівництво водогону централізованого водопостачання в населених пунктах Лосинівської ОТГ	
Чернігівська	Ніжинський район, Вертіївська ОТГ	с.Вертіївка	Будівництво медичної амбулаторії вул.Шевченка,25, с.Вертіївка, Ніжинського району, Чернігівської області	
Чернігівська	Ніжинський район, Вертіївська ОТГ	с.Вертіївка	Облаштування приберегової території озера, вул.Тракторна, 35 а, с.Вертіївка, Ніжинського району, Чернігівської області	

Чернігівська	Ніжинський район, Вертіївська ОТГ	с.Вертіївка	Будівництво центру дозвілля вул.Миру, 143 б, с.Вертіївка, Ніжинського району, Чернігівської області	
Чернігівська	Ніжинський район, Вертіївська ОТГ	с.Бобрик	Реконструкція клубу під ДЮСШ, вул.Київська, 23, с.Бобрик, Ніжинського району, Чернігівської області	
Чернігівська	Ніжинський район, Вертіївська ОТГ	с.Вертіївка	Реконструкція приміщень дитячого садочку для двох молодших груп вул.Корчагіна,4, с.Вертіївка, Ніжинського району, Чернігівської області (заміна вікон, придбання меблів, осучаснення фасаду)	

**Перелік доріг загального користування
місцевого значення, які потребують поліпшення
транспортно-експлуатаційного стану**

№	Індекс та № дороги	Найменування дороги	Протяжність (км)
1	О-251204	Лосинівка – Данина - Шатура	12,3
2	С251205	(Лосинівка – Перемога – Велика Дорога) - Богданівка	4,1
3	О-251210	Ніжин - Перебудова	8,6
4	С251220	Перебудова – Синдарівське (на ділянці Перебудова – Валентієво)	8,7
5	О-251224	Заньки – Дуболугівка	8,8
6	С251221	Переяславка - Бакланове	3,1
7	О-251205	Лосинівка – Галиця – Мала Дівиця	13,8
8	С251222	(Ніжин - Мрин - Держанівка) - Мильники	2,3
9	С251202	Бобрик – Низи - Каблуки	5,5
10	С251203	Безуглівка – Пашківка - Бідин	6,1
11	С251216	А/д Р-68 - Курилівка	1,3
12	С251204	Погребець - Лустівка	1,7
13	О-251218	Леонідівка – Вікторівка - Степ	5,5
14	О-251208	Лосинівка – Перемога – Велика Дорога	12,7
15	О-251406	Носівка – Лосинівка – Велика Дорога (на ділянці Лосинівка – межа Ніжинського району)	8,0
16	С251207	(Ніжин – Перебудова) - Почечине	1,5
17	С251208	(Ніжин-Перебудова) - Паливода	1,9
18	О-251206	Ніжин - Березанка – Бурківка (на ділянці Черняхівка – Бурківка)	8,5
19	С251201	Ніжин - Мрин - Держанівка) - Колісники	3,3